herpy

GEKONY

Rough-throated leaf-tailed gecko

Saltuarius salebrosus

Saltuarius salebrosus to duży, nocny gekon liściastoogonowy ze środkowo-wschodniego i południowego Queenslandu w Australii. Ma szorstkie gardło pokryte guzkami, skórę przypominającą korę porośniętą porostami oraz szeroki, liściowaty ogon. Znosi wyższe temperatury niż pozostałe gatunki z rodzaju, dobrze radzi sobie w terrarium i jest spokojnym gatunkiem dla doświadczonego hodowcy.

Rodzina: Carphodactylidae Dawna nazwa: *Phyllurus salebrosus*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**14 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny i skalny**
Środowisko	**Suchy las i tereny skaliste**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 40 × 80 cm** D × S × W dla 3 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**22-26 °C**
Temperatura w nocy	**19-21 °C**
Wilgotność	**55-100%**
UVB	**Niewymagane**
Zimowanie	**10-16 °C** 9-13 tygodni
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**36-48 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**2 jaj**
Zniesienia w roku	**2-3**
Inkubacja	**95-105 dni** przy 26-28 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik III**
Załącznik unijny	**Załącznik C**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Saltuarius salebrosus to duży, spłaszczony gekon o trójkątnej głowie i długich, cienkich kończynach. Ciało osiąga do około 14 cm od pyska do kloaki, a całe zwierzę z ogonem do około 25 cm. W chwili opisania gatunek był największym przedstawicielem rodzaju *Phyllurus*. Najbardziej charakterystyczną cechą jest szorstkie gardło: drobne guzki pokrywają cały podbródek, a nie tylko rząd łusek pod szczękami, a nazwa gatunkowa *salebrosus* oznacza po łacinie "szorstki". Szare, brązowe i oliwkowozielone wzory na skórze przypominają korę porośniętą porostami, dzięki czemu zwierzę jest niemal niewidoczne, gdy siedzi nieruchomo na skale lub pniu. Ogon jest szeroki i liściowaty, a oryginalny ogon ma długi, wyciągnięty koniec. W przeciwieństwie do większości gekonów gatunek ma pazury na palcach i nie ma lamelek czepnych.

Gatunek opisano w 1975 roku jako *Phyllurus salebrosus*, a w 1993 roku przeniesiono go do nowego rodzaju *Saltuarius*. Nazwę rodzajową można przetłumaczyć jako "strażnik lasu". Ogon służy do magazynowania tłuszczu i łatwo zostaje odrzucony. Odrasta, ale nowy ogon jest szerszy i bardziej płaski, ma krótszy koniec i mniej delikatny wzór.

S. salebrosus uchodzi za najbardziej odporny gatunek z rodzaju w warunkach terraryjnych. Długość życia nie jest udokumentowana; wartość podana w ramce została zapożyczona od *Phyllurus platurus*.

Występowanie i środowisko

Saltuarius salebrosus występuje w środkowo-wschodnim i południowym śródlądowym Queenslandzie w Australii. Najczęściej spotyka się go w pasmach górskich na zachód i południowy zachód od Rockhampton, m.in. na Blackdown Tableland i w Dawes Range. Miejscem typowym jest Monto. Stanowiska leżą mniej więcej między 23,5 a 26,5 stopnia szerokości południowej oraz między 148 a 152 stopniem długości wschodniej, od gór przybrzeżnych w głąb lądu.

Zasięg leży dalej na południe i w suchszych rejonach niż u *Saltuarius cornutus*, który żyje w lasach deszczowych na północnym wschodzie. Zgadza się to z tym, że *S. salebrosus* znosi wyższe temperatury niż inne gekony liściastoogonowe.

> **Naturalny zasięg:** Australia.

ŚRODOWISKO

Saltuarius salebrosus jest przede wszystkim mieszkańcem skał, żyjącym w jaskiniach i szczelinach. Występuje w różnych typach siedlisk, od lasów deszczowych w wąwozach po suche, kamieniste zarośla, ale preferuje skały z piaskowca i otwarte lasy w suchych rejonach Queenslandu. W dzień siedzi wciśnięty w szczelinę lub przyciśnięty do kory, a nocą poluje na owady i inne stawonogi na skałach i pniach.

Samica składa po dwa jaja naraz i zakopuje je w ziemi pod ściółką z liści.

Hodowla

TERRARIUM

Dwa lub trzy osobniki można trzymać w terrarium o wymiarach 60 × 40 × 80 cm (długość × szerokość × wysokość). Urządź je pionowymi kawałkami sztywnej kory i kilkoma gałęziami, aby zwierzęta mogły poruszać się po całym terrarium. Zwierzęta zawsze siedzą na gałęziach lub korze, więc kryjówki na dnie nie są potrzebne.

Jako podłoże wystarczy około 1 cm drobnego piasku lub mieszanki drobnego piasku i włókna kokosowego. Terrarium musi mieć dobrą wentylację, najlepiej z otworami zarówno u góry, jak i u dołu, aby powietrze krążyło. Samice, które mają składać jaja, potrzebują głębokiego podłoża do składania jaj (patrz rozmnażanie).

TEMPERATURA

Temperatura w dzień wynosi 22-26 °C, a w nocy 19-21 °C. Wartości temperatury, wilgotności, okresu spoczynku i inkubacji zapożyczono od pokrewnego *Phyllurus platurus*. *S. salebrosus* jest za to najbardziej ciepłolubnym gatunkiem z rodzaju i znosi pojedyncze upalne dni z temperaturą sięgającą wysokich 30 stopni, jeśli zwierzęta nie są wystawione na bezpośrednie słońce. Dłuższe utrzymywanie się wyższych temperatur może być śmiertelne.

W upalne dni zraszaj terrarium, aby temperatura spadła o stopień lub dwa, i nigdy nie ustawiaj go w bezpośrednim słońcu. Źródło ciepła nie jest konieczne, ale można je stosować, jeśli nie nagrzewa się powyżej 32 °C. Należy je wyłączyć w środku lata oraz w nocy w chłodnym okresie.

Chłodny okres spoczynku jest częścią hodowli (patrz rozmnażanie).

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja Czytaj więcej: Inkubacja jaj

WILGOTNOŚĆ I WODA

Dokładnie zraszaj terrarium 2-3 razy w tygodniu. Wilgotność po zraszaniu rośnie do blisko 100 %, a następnie powinna spaść do około 55-60 %, aby kora i podłoże mogły przeschnąć. W okresie spoczynku zraszaj co wieczór, aby zwierzęta mogły pić krople. Podłoże nie może być stale mokre. Zbyt suche powietrze powoduje problemy z linieniem.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest nocny i w dzień pozostaje ukryty, a UVB nie jest konieczne. Zapewnij terrarium stały rytm dobowy ze słabym światłem dziennym i ciemnością w nocy. Nie stosuj silnych lamp punktowych ani kolorowego oświetlenia nocnego i zadbaj o zacienione miejsca przez cały dzień.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Gatunek przyjmuje zwykłe owady karmowe, takie jak świerszcze i karaczany. W sezonie rozrodczym karm trzy razy w tygodniu, a przez resztę roku co dwa tygodnie. W samym okresie spoczynku zwierząt się nie karmi (patrz rozmnażanie). Przy każdym karmieniu podawaj tylko dwa-trzy owady na osobnika i regularnie oprószaj je wapniem oraz multiwitaminą. Ogon magazynuje tłuszcz i pokazuje kondycję zwierzęcia. Resztki usuwaj następnego ranka.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Saltuarius salebrosus to spokojny, nocny gatunek, który w dzień siedzi nieruchomo na korze. Ma niewielkie wymagania, ale nie należy brać go do ręki częściej, niż to absolutnie konieczne, i nigdy za ogon, który odrzuca.

Dwa lub trzy osobniki mogą dzielić terrarium, o ile jest wśród nich tylko jeden samiec. Obserwuj masę ciała i wzrost, a jeśli któreś zwierzę jest zdominowane, rozdziel je.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce mają wyraźne zgrubienie hemipenisów u nasady ogona, którego brak u samic. Gatunek rośnie powoli i osiąga dojrzałość płciową po 3-4 latach.

GODY I KOPULACJA

Rozród wywołuje chłodny okres spoczynku. Temperaturę dzienną obniża się o 2-3 stopnie dziennie do 10-16 °C, a zwierząt w tym czasie się nie karmi. Terrarium zrasza się co wieczór. Okres spoczynku trwa dwa do trzech miesięcy, po czym temperaturę podnosi się w ciągu tygodnia do normalnej. Wyjmij zwierzę z okresu spoczynku, jeśli straci więcej niż kilka gramów.

Kopulacje obserwuje się rzadko.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica zaczyna składać jaja późno w sezonie, najwcześniej w połowie października. Składa po dwa jaja naraz i 2-3 zniesienia w sezonie. Potrzebuje głębokiego, stale wilgotnego, ale nie mokrego podłoża w pojemniku bez pokrywy, które nigdy nie może wyschnąć. Zakopuje jaja na głębokości około 6-8 cm i zwykle usypuje podłoże nad tym miejscem, dzięki czemu łatwo je znaleźć.

INKUBACJA

Wyjmij jaja z gniazda i inkubuj je w temperaturze 26-28 °C. Wyklucie następuje po około 100 dniach.

Podłożem inkubacyjnym może być mieszanka perlitu i wody w proporcji 1:1 wagowo. Wpływ temperatury na płeć nie został wyjaśniony. Młode linieją niemal natychmiast po wykluciu.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode można odchowywać w małych pojemnikach o wymiarach około 15 × 15 × 25 cm, urządzonych jak terraria dorosłych. Zraszaj co drugi dzień i zaproponuj pierwszy pokarm około dziesięć dni po wykluciu. Podawaj małe owady oprószone wapniem i multiwitaminą, tylko dwa-trzy na osobnika naraz. Młode rosną powoli.

Zdrowie i częste błędy

Nie istnieje udokumentowany przegląd chorób *Saltuarius salebrosus*. Najważniejsze zagrożenia to:

- Dłuższe utrzymywanie się temperatur sięgających wysokich 30 stopni lub bezpośrednie słońce, co może być śmiertelne. Utrzymuj terrarium w chłodzie i cieniu.
- Zbyt suche powietrze, które powoduje problemy z linieniem.
- Stale mokre podłoże i stojące powietrze, które prowadzą do pleśni i problemów skórnych.
- Niedobór wapnia, jeśli pokarm nie jest oprószany.
- Utrata masy ciała w okresie spoczynku. Wyjmij zwierzę z okresu spoczynku i odbuduj jego kondycję.

Ogon pokazuje kondycję zwierzęcia. Zgłoś się do lekarza weterynarii z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę chudnie, nie je lub wygląda na osłabione.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.